

PRZEGLĄD WYBORCZY

Biuletyn informacyjny

5/2010

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

ISSN 1507-983X

Wydawnictwo Krajowego Biura Wyborczego

00-902 Warszawa, ul. Wiejska 10

Opracowanie - Alicja Kicińska oraz zespół w Krajowym Biurze Wyborczym

Redakcja – Kazimierz Wojciech Czaplicki, kierownik Biura

Skład komputerowy – Elżbieta Cieślak

Oddano do druku – czerwiec 2010 r.

*Przy wykorzystaniu informacji zawartych w „Przeglądzie wyborczym” Krajowe Biuro
Wyborcze będzie wdzięczne za każdorazowe wskazanie źródła informacji.*

Oficjalna strona Państwowej Komisji Wyborczej w Internecie

www.pkw.gov.pl

SPIS TREŚCI	Str.
* Posiedzenia Państwowej Komisji Wyborczej	4
* Przygotowania do wyborów Prezydenta RP i wyborów uzupełniających do Senatu zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r.	4
* Narada robocza z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego (10-11 maja 2010 r.)	4
* Obwieszczenie Państwowej Komisji Wyborczej o kandydatach na Prezydenta RP	18
* Wykaz komitetów wyborczych, które zarejestrowały kandydatów na senatorów	20
* Informacje, wyjaśnienia, opinie	21
* Wybory i referenda lokalne w toku kadencji	37
* Współdziałanie i wymiana doświadczeń	38

POSIEDZENIA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

Państwowa Komisja Wyborcza odbyła 9 posiedzeń w dniach 4, 6, 7, 10, 11, 12, 17, 24 i 31 maja 2010 r.

Prace Państwowej Komisji Wyborczej skupiły się przede wszystkim na realizacji zadań i czynności wyborczych w wyborach Prezydenta RP i wyborach uzupełniających do Senatu, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r. Prowadzono równoległe wstępne przygotowania związane z przewidywanymi w związku z upływem kadencji, wyborami samorządowymi: do rad gmin, rad powiatów, sejmików województw, wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

* W dniach 10 i 11 maja 2010 r. Państwowa Komisja Wyborcza odbyła (w Jachrance gm. Serock, woj. mazowieckie) robocze spotkanie z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego poświęcone zadaniom organów i administracji wyborczej w wyborach Prezydenta RP i wyborach organów jednostek samorządu terytorialnego, nowym instytucjom prawa wyborczego, funkcjonowaniu informatyki wyborczej. Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej sędzia Stefan Jaworski w wystąpieniu wprowadzającym powiedział:

Szanowni Państwo!

Otwieram robocze spotkanie Państwowej Komisji Wyborczej z komisarzami wyborczymi i dyrektorami zespołów i delegatur Krajowego Biura Wyborczego.

Bardzo serdecznie witam Państwa, zapraszam do dyskusji i współpracy.

W porządku dzisiejszego spotkania są do omówienia 3 tematy:

- zadania organów i administracji wyborczej w zakresie organizacji wyborów Prezydenta RP oraz wyborów samorządowych;
- nowe instytucje w polskim prawie wyborczym, oraz
- sprawy informatyki wyborczej.

Pierwszym punktem dzisiejszych obrad jest analiza przygotowań do wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010

r., oraz wyznaczonych na ten sam termin - wyborów uzupełniających do Senatu w trzech okręgach wyborczych: Nr 15 (Płock), Nr 21 (Krosno) i Nr 30 (Katowice).

Znajdujemy się już w pełnym toku przygotowań wyborczych. Chcemy dokonać przeglądu prac już wykonanych i aktualnie realizowanych, przypomnieć sobie kolejne zadania i czynności stojące przed organami i służbami wyborczymi, omówić sposób ich realizacji, zwrócić uwagę na ewentualne problemy z tym związane.

Kalendarze wyborcze ogłoszone wraz z postanowieniami o zarządzeniu wyborów uświadamiają nam, że terminy na wykonanie poszczególnych czynności wyborczych są niezwykle krótkie. Należyte i terminowe ich wykonanie wymaga od wszystkich ogniw systemu wyborczego pełnego zaangażowania, dyscypliny i odpowiedzialności w działaniu oraz racjonalnego zorganizowania pracy na wszystkich jej etapach. Przy tym określenia te nie są bynajmniej zwrotami okazjonalnymi, ale jak najbardziej realną koniecznością.

Tego rodzaju doświadczenia organy i służby wyborcze zdobyły i dobrze zdały egzamin w 2007 r., przygotowując i przeprowadzając w ciągu 45 dni wybory parlamentarne zarządzane wskutek skrócenia kadencji Sejmu.

Państwowa Komisja Wyborcza zaleca i apeluje o kontynuowanie tamtych doświadczeń. W taki styl pracy za naszym wzorem i udziałem muszą wpisać się także wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast i pracownicy samorządowi wykonujący zadania wyborcze.

Obradujemy w gronie osób zawodowo odpowiedzialnych za przygotowanie i przeprowadzenie wyborów.

Stosownie do przepisów ustaw wyborczych komisarze wyborczy pełnią z urzędu ściśle określone funkcje wyborcze, ale spoczywają na nich także wielorakie zadania i obowiązki natury organizacyjno-nadzorczej, wynikające z pełnionej funkcji komisarza wyborczego jako pełnomocnika Państwowej Komisji Wyborczej w sprawach wyborów.

W wyborach Prezydenta na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, komisarze wyborczy są przewodniczącymi okręgowych komisji wyborczych i zapewniają wykonanie zadań przypisanych komisjom okręgowym. Natomiast w formule komisarza jako pełnomocnika Państwowej Komisji Wyborczej mieści się szeroko rozumiany obowiązek czuwania nad terminowym i prawidłowym wykonaniem czynności wyborczych należących do organów jednostek samorządu terytorialnego, zapewnienia im niezbędnej pomocy w celu możliwie najszybszego wykonania zadań, niezbędnego współdziałania w tych sprawach na szczeblu lokalnym i z wojewodami. Państwowa Komisja Wyborcza jeszcze przed zarządzeniem wyborów (w styczniu br.) zwróciła się do przewodniczących rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, starostów i marszałków województw o dokonanie przeglądu istniejącego podziału na okręgi wyborcze i obwody głosowania pod kątem spełniania kryteriów ustawowych. Zaleciła jednocześnie Państwu komisarzom wyborczym zapewnienie organom jednostek samorządu terytorialnego niezbędnej pomocy w ocenie zgodności podejmowanych rozwiązań z przepisami Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw oraz, w razie stwierdzenia podziału niezgodnego z prawem, podejmowanie stosownych działań nadzorczych. O konieczności pilnego podjęcia prac przygotowawczych Państwowa Komisja Wyborcza przypomniała ponownie organom gmin w piśmie z 23 kwietnia br. Wskazane w tym wystąpieniu zadania i powinności wyborcze organów samorządowych oznaczają także obowiązek stałego czuwania organów i służb wyborczych w tych obszarach. Zgodnie bowiem z ustawowym usytuowaniem, warunki organizacyjno-administracyjne, finansowe i techniczne związane z organizacją i przeprowadzeniem wyborów, w tym obsługę właściwych organów wyborczych zapewniają zespoły i delegatury Krajowego Biura Wyborczego. W ramach tych zadań mieszczą się wielostronne prace i działania.

Państwowa Komisja Wyborcza oczekuje od komisarzy wyborczych i od dyrektorów delegatur aktywnego zainteresowania się tymi zagadnieniami,

przeemyślenia skutecznego sposobu wykonania poszczególnych zadań i ustalenia harmonogramu ich realizacji, zapewnienia dyscypliny w pracach tak, aby systematycznie mogły być wykonywane czynności przewidziane kalendarzem wyborczym.

Na obecnym etapie przygotowań tak w zakresie wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, jak i wyborów uzupełniających do Senatu wiele czynności wyborczych zostało już wykonanych, a prace w zakresie pozostałych zadań są zaawansowane. Przypomnę, iż aktualny stan prac w tym obszarze jest następujący:

- Państwowa Komisja Wyborcza zakończyła przyjmowanie zawiadomień o utworzeniu komitetów wyborczych kandydatów na Prezydenta RP w wyborach w 2010 r. Przez cały okres zgłaszania zawiadomień, na stronie internetowej Komisji www.pkw.gov.pl dostępna była informacja o ich przyjmowaniu wraz z wzorami dokumentów związanych z zawiadomieniem. Ponadto, ze względu na krótki czas na dokonanie zgłoszeń pełnione były dyżury również w dni wolne od pracy – w sobotę i niedzielę 24 i 25 kwietnia 2010 r. w godzinach 9⁰⁰-13⁰⁰.

Zawiadomienia złożyło 25 komitetów wyborczych. Państwowa Komisja Wyborcza przyjęła zawiadomienia 17 komitetów wyborczych. Odmówiła przyjęcia 8 zawiadomień komitetów: 6 – komitetów z powodu niepoparcia zgłoszeń podpisami wymaganej liczby co najmniej 1000 podpisów oraz 2 komitetów z uwagi na złożenie zawiadomienia po upływie terminu. Na uchwały odmawiające przyjęcia zawiadomienia złożono 2 skargi do Sądu Najwyższego. W obu przypadkach Sąd Najwyższy uznał skargi za bezzasadne.

Komunikaty Państwowej Komisji Wyborczej o przyjęciu zawiadomień zostały ogłoszone w Monitorze Polskim, oraz zamieszczone na stronie Komisji w Internecie;

- Do dnia 6 maja 2010 r. do godz. 24⁰⁰ Państwowa Komisja Wyborcza przyjmowała od zarejestrowanych komitetów wyborczych zgłoszenia kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Dla ułatwienia komitetom wyborczym dokonania zgłoszeń kandydatów, Komisja podała na swojej stronie internetowej szczegółową informację o zasadach i trybie dokonywania i przyjmowania zgłoszeń wraz z wzorami dokumentów związanych ze zgłoszeniem. Ponadto, przyjmowała zgłoszenia w sobotę w dniu 1 maja w godz. 9⁰⁰-13⁰⁰;

Do Państwowej Komisji Wyborczej wpłynęły zgłoszenia od 10 komitetów wyborczych. Do dnia dzisiejszego Komisja zarejestrowała kandydatów oraz odmówiła zarejestrowania kandydatów.

- Wydane zostały i udostępnione w Internecie wyjaśnienia o zasadach prowadzenia gospodarki finansowej komitetów wyborczych; informacje o warunkach udziału w głosowaniu w wyborach Prezydenta RP w obwodach głosowania za granicą i na polskich statkach; informacja o głosowaniu przez pełnomocnika; wyjaśnienia dotyczące organizowania imprez w czasie ciszy wyborczej;

Państwowa Komisja Wyborcza zgodnie z upoważnieniem ustawowym:

- Określiła terytorialny zasięg działania i siedziby okręgowych komisji wyborczych oraz powołała okręgowe komisje wyborcze. Uchwaliła: zasady i sposób przekazywania danych o „frekwencji” wyborczej w dniu głosowania; zasady obserwacji wyborów przez obserwatorów międzynarodowych; wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych dotyczące zadań i trybu ich pracy oraz wytyczne dla okręgowych komisji dotyczące przygotowania i przeprowadzenia wyborów; zasady i sposób wykorzystania elektronicznego systemu przesyłania i przekazywania danych o wynikach głosowania i wynikach wyborów Prezydenta; powołała okręgowe komisje wyborcze; ustaliła wzory protokołów głosowania i protokołu o wynikach głosowania stosowanych w wyborach oraz wzory pieczęci komisji wyborczych; sposób sporządzania

i przekazania kart do głosowania do obwodów utworzonych za granicą i na polskich statkach morskich; zasady i tryb przekazywania wyników głosowania z obwodów utworzonych za granicą.

- W obszarze zadań w wyborach uzupełniających do Senatu: zgodnie z kalendarzem wyborczym rozplakatowano informacje w okręgu wyborczym i liczbie senatorów wybieranych w każdym okręgu. Podano komunikaty o liczbie wyborców oraz informację o warunkach i sposobie głosowania. Państwowa Komisja Wyborcza uchwaliła wytyczne dla obwodowych komisji wyborczych w sprawie zadań i trybu przygotowania i przeprowadzenia wyborów, wydała wyjaśnienia o zasadach gospodarki finansowej w wyborach uzupełniających, zaś Kierownik Krajowego Biura Wyborczego określił sposób zapewnienia przez KBW obsługi i warunków pracy okręgowych komisji wyborczych przeprowadzających wybory uzupełniające do Senatu i wybory Prezydenta RP.

Przyjęto zawiadomienia o utworzeniu 12 komitetów wyborczych zamierzających zgłaszać kandydatów na senatorów. Komunikat w sprawie przyjęcia zawiadomień oraz wykaz komitetów wyborczych, które złożyły zawiadomienia znajdują się na stronie www.pkw.gov.pl. W dniu 29 kwietnia 2010 r. powołane zostały okręgowe komisje wyborcze w Płocku, Krośnie i Katowicach.

W kontekście wyborów uzupełniających do Senatu należy podkreślić, że zgodnie z art. 234 ust 2 Ordynacji wyborczej do Sejmu i do Senatu, okręgowe i obwodowe komisje wyborcze w tych 3 okręgach, wykonują zadania i obowiązki także w wyborach Prezydenta RP. Mają zatem większe i trudniejsze zadania do wykonania, w zakresie których trzeba komisje wyborcze rzetelnie przeszkolić i przygotować: pamiętając, że: prowadzą one głosowanie na podstawie odrębnych spisów wyborców; krąg wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania jest inny w wyborach Prezydenta RP niż w wyborach do

Senatu; w wyborach senatorów nie można głosować przez pełnomocnika do głosowania, oraz że w każdym tych wyborach sporządza się odrębne protokoły głosowania i protokoły wyników wyborów.

W trosce o właściwe wdrożenie wprowadzonej do ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej nowej instytucji pełnomocnika do głosowania, Państwowa Komisja Wyborcza aktywnie współdziałała z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wydania pełnomocnictwa. Akt ten wydany 21 kwietnia br. został ogłoszony w Dz. U. Nr 66, poz. 426, jest też dostępny w Internecie również na stronie www.pkw.gov.pl.

Proszę Państwa!

Każde wybory mają swoją specyfikę. Obecnie tą specyfiką jest przyspieszony tryb wyborów i ich okoliczności, w tym w trzech okręgach wspólny termin wyborów na urząd Prezydenta RP i wyborów uzupełniających do Senatu. Powoduje to niewątpliwie zwiększenie i nasilenie prac wyborczych. Zauważyć ponadto należy, że dla większości komisarzy wyborczych wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej są pierwszym tej rangi wydarzeniem wyborczym. Ich przygotowanie i przeprowadzenie powinno być potraktowane odpowiednio do wymiaru tego wydarzenia. Tym bardziej więc na każdym etapie realizacji procesu wyborczego musi zostać zapewniony racjonalny tryb i rytm pracy. Przypomnę, że Państwowa Komisja Wyborcza w kwietniowym wystąpieniu do przewodniczących rad gminnych i miejskich oraz wójtów, burmistrzów i prezydentów miast wyszczególniła ich obowiązki związane z organizacją wyborów i wskazała na niezbędność pilnego podjęcia prac w tym obszarze. Dotyczą one przede wszystkim dokonania przeglądu i ewentualnych zmian podziału na obwody głosowania, powołania obwodowych komisji wyborczych, prowadzenia rejestru wyborców i sporządzenia spisu wyborców. Z informacji posiadanych przez Państwową Komisję Wyborczą wynika, że sprawy te są przez gminy traktowane poważnie i są realizowane, oraz że w procesie tym Państwo komisarze wyborczy i dyrektorzy delegatur KBW aktywnie

uczestniczą. Państwowa Komisja Wyborcza dziękując za dotychczasową pracę prosi o dalsze aktywne działanie.

W najbliższym czasie do czynności pierwszoplanowych należą:

- Podanie do publicznej wiadomości przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, informacji o obwodach głosowania – ich numerach i granicach oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych. Trzeba pamiętać, że ta informacja interesuje wszystkich wyborców, ma odniesienie powszechne, powinna zatem być rozplakatowana w formie obwieszczeń w miejscach łatwo dostępnych, a ponadto zostać w miarę możliwości podana wyborcom także w inny sposób, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej danej gminy. W wyborach Prezydenta należy to uczynić w terminie do 30 maja br., zaś w wyborach uzupełniających do Senatu – do 21 maja br. Zasadne byłoby, aby w okręgach wyborczych, w których przeprowadza się wybory uzupełniające do Senatu czynność ta była wykonywana jednocześnie. Wykonanie tego zadania jest powinnością wójtów, burmistrzów, prezydentów miast. Powinno jednakże, z samej istoty funkcji, pozostawać w zainteresowaniu komisarzy wyborczych oraz delegatur Krajowego Biura Wyborczego.
- Kolejną ważną czynnością wójtów, burmistrzów, prezydentów miast jest powołanie obwodowych komisji wyborczych. Zgodnie z terminami ustawowymi trzeba to uczynić: do 30 maja br. w wyborach uzupełniających do Senatu, a do 6 czerwca br. w wyborach prezydenckich. Sama czynność powołania obwodowych komisji wyborczych na ogół nie nastrocza organom je powołującym większych trudności. Składy komisji są kompletowane i powoływane zgodnie z procedurą określoną w rozporządzeniach Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zasadniczym natomiast zadaniem spoczywającym na okręgowych komisjach wyborczych i ogniwach Krajowego Biura Wyborczego będzie podjęcie działań na rzecz rzetelnego przygotowania członków komisji

obwodowych do przeprowadzenia głosowania i ustalenia jego wyników. W każdym wyborach podstawowy szczebel komisji jest bowiem ciągle słabym ogniwem w strukturze wyborczej. Obowiązujący tryb tworzenia komisji powoduje, że organy je powołujące nie mają żadnego wpływu na skład osobowy komisji. Oddziaływać na ich pracę można więc tylko poprzez szkolenie członków komisji. Jest to przede wszystkim zadanie okręgowych komisji wyborczych, przy wykonaniu którego prace komisji powinny być jedynie wspierane przez delegatury KBW.

Komisje okręgowe i delegatury Krajowego Biura Wyborczego mają w tym obszarze praktykę i doświadczenie. Chcę jednakże zaakcentować i apelować, aby w harmonogramach szkoleń znalazły się wszystkie czynności, które prawo wyborcze powierzyło komisjom obwodowym, oraz by szkolenia były prowadzone w prosty, zrozumiały sposób, a w szczególności w oparciu o kontekst praktyczny. Zwracać uwagę trzeba także na znaczenie i rangę aktu wyborczego jako ważnego ogniwa systemu demokracji.

Szczególnie dokładnego omówienia wymaga sposób postępowania komisji obwodowej w głosowaniu przez pełnomocnika. Przy czym tę problematykę oraz pozostałe różnice procedur wyborczych trzeba zwłaszcza mieć na uwadze szkoląc komisje obwodowe w okręgach wyborczych, gdzie są przeprowadzane dwojaki wybory – Prezydenta RP oraz uzupełniające do Senatu.

W czasie szkoleń konsekwentnie podkreślać trzeba również konieczność rzetelnego wywiązywania się przez członków komisji z przyjętych obowiązków. Tak, aby nie zdarzały się sytuacje, iż wskutek niewiedzy, powierzchownego wykonywania swej pracy bądź nieodpowiedzialności czynione są podstawowe błędy przy ustalaniu wyników głosowania, upraszcza się sposób ustalania wyników, niedokładnie sporządzane są protokoły głosowania, np. głosy oddane na danego kandydata wpisuje się błędnie w rubrykę sąsiedniego kandydata. Musimy wyeliminować tego

rodzaju praktyki co do zasady, a także po to, aby źle sporządzone protokoły głosowania nie przedłużały czasu ustalenia wyników głosowania i wyborów. Nierzadko są one też podstawą wnoszenia protestów wyborczych.

Sprawą nader ważną jest zapewnienie fachowej i sprawnej obsługi obwodowych komisji wyborczych. Zadania te powinny być powierzone pracownikom gminnym znającym problematykę wyborczą, dobrze przygotowanym i odpowiedzialnym, dającym gwarancję sprawnego funkcjonowania komisji.

- Dla dużej części wyborców bardzo ważna jest łatwa dostępność lokali do głosowania. Powinny one znajdować się na parterze budynków, możliwie z najmniejszą liczbą schodów. Tak, aby osoby przybyłe do głosowania mogły bez problemów skorzystać z prawa wyborczego. Państwowa Komisja Wyborcza uważa i o takie podejście do tej kwestii apeluje do okręgowych komisji wyborczych – że w każdym przypadku, gdy lokalne warunki pozwalają na utworzenie lokalu wyborczego w budynku o łatwym dostępie, zmiana lokalu wyborczego jest niezbędna. Zmiana adresu lokalu wyborczego jest bowiem tylko czynnością organizacyjno-techniczną wójta (burmistrza, prezydenta miasta) niewymagającą uchwały rady.

Potrzebne jest również dokonanie przeglądu i oceny ogólnego stanu tych lokali i stanu urn wyborczych, oraz odpowiednie ich uzupełnienie.

- Obowiązkiem organów gminy jest zapewnienie określonej liczby lokali wyborczych, dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych. Tworzy się je zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 lipca 2001 r. w sprawie lokali obwodowych komisji wyborczych dostosowanych do potrzeb wyborców niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 81, poz. 888). Państwowa Komisja Wyborcza zauważa jednakże, iż w każdym wyborach mimo zapewnienia takich lokali, wielu wyborców niepełnosprawnych chce

głosować w lokalach właściwych dla ich miejsca zamieszkania. Komisja apeluje zatem, aby utrwalona już w wielu gminach praktyka zapewniania wyborcom niepełnosprawnym różnego rodzaju ułatwień i pomocy w dostępie do lokali głosowania była kontynuowana a działania w tym zakresie były wspierane przez organy i służby wyborcze.

- Doświadczenia praktyki wyborczej mówią nam, że ciągle zdarzają się nieprawidłowości w spisach wyborców, które wynikają z reguły z niedokładności w działaniu sporządzających je służb. Dotyczy to przede wszystkim spisów sporządzonych w szpitalach, gdzie krąg wyborców ulega ciągłym zmianom. Zatem odpowiednio do tych zmian powinny być aktualizowane spisy wyborców w tych jednostkach, co jednak w praktyce nie zawsze ma miejsce. Państwowa Komisja Wyborcza zaleca objęcie tej problematyki nadzorem komisarzy wyborczych.
- Ważnym zadaniem jest zapewnienie najwyższej staranności procedurze postępowania z kartami do głosowania: ich drukiem (w wyborach uzupełniających), przekazaniem do obwodów głosowania oraz przechowywaniem. Czynności w tym zakresie muszą zostać wykonane zgodnie z wytycznymi, które określi Państwowa Komisja Wyborcza i znajdować się pod stałą kontrolą okręgowych komisji wyborczych.
- Podczas głosowania, ustalania wyników głosowania i sporządzania protokołów przez obwodowe komisje wyborcze i przez okręgowe komisje wyborcze mogą być obecni mężowie zaufania. W praktyce wyborczej różnie układała się współpraca komisji i mężów zaufania. Pragnę Państwa uczulić na te kwestie tak, aby ewentualne nieporozumienia nie burzyły rytmu pracy i nie tworzyły złej atmosfery wokół aktu wyborczego. W tego rodzaju sytuacjach punktem wyjścia powinno być na przykład spotkanie poświęcone wyjaśnieniu nieporozumień, omówieniu uprawnień obu ciał i przyjęciu reguł współdziałania. Zależnie od konkretnej sytuacji rozważyć trzeba ewentualność zaproszenia mężów zaufania na posiedzenie komisji

obwodowej bezpośrednio przed dniem wyborów, na którym zostaną omówione czynności w dniu głosowania i po jego zakończeniu. Potrzebne jest zawsze zapewnienie mężom zaufania dogodnych warunków obserwacji pracy komisji z możliwością bieżącego sygnalizowania komisji ich uwag i zastrzeżeń. Bardzo ważne jest stworzenie atmosfery wzajemnej życzliwości i równoprawnego traktowania.

Mężom zaufania przy okręgowych komisjach wyborczych, poza obserwowaniem czynności związanych z przyjmowaniem protokołów z obwodów, należy zapewnić możliwość obserwacji wprowadzania danych do systemu informatycznego oraz porównania tych danych z wybranymi losowo protokołami obwodowymi.

Trzeba jednakże pamiętać, żeby czynności wykonywane na rzecz mężów zaufania nie utrudniały i znacząco nie opóźniały pracy komisji. Działania w tym zakresie muszą być mądre i rozważne.

- Czynnością powierzoną wprawdzie wójtom, burmistrzom i prezydentom miast, i mającą techniczny charakter, jest obowiązek wyznaczenia stałych miejsc na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń i plakatów komitetów wyborczych. Kwestie te mają jednak bardzo istotne praktyczne znaczenie dla procesu wyborczego. Właściwe i terminowe wykonanie tego zadania ma bowiem ważny wpływ na charakter kampanii wyborczej i na jej przebieg, porządkuje także w znacznej mierze system informacji wyborczej. Powinna być ta sfera w ciągłym zainteresowaniu komisarzy wyborczych.
- Wielkiej uwagi obszarem procesu wyborczego jest funkcjonowanie informatyki wyborczej. Korzystanie z systemu elektronicznego w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów stanowi nieodłączny element rozwoju cywilizacyjnego i technologicznego. Na ten temat będzie mówił szczegółowo w dalszej części p. Romuald Drapiński wicedyrektor Zespołu Prawnego i Organizacji Wyborów KBW.

Ja pozwolę sobie podkreślić, iż systematycznie poszerzamy zakres obsługi informatycznej oraz równolegle środki zapewniające bezpieczeństwo danych. Korzystają obecnie z sieci informatycznej organy wyborcze wszystkich szczebli: obwodowe komisje wyborcze, komisje okręgowe i Państwowa Komisja Wyborcza.

Stosowanie systemu elektronicznego w wyborach ma charakter jedynie pomocniczy, odbywa się w sposób określony i pod nadzorem Państwowej Komisji Wyborczej oraz odpowiednio okręgowych i obwodowych komisji wyborczych. System elektroniczny wykorzystywany w wyborach może być więc jedynie użytkowany na zasadach i w sposób ustalony w uchwale Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2010 r.

Ustalone w systemie elektronicznym wyniki głosowania w obwodach podlegają kontroli obwodowej komisji wyborczej. Obowiązkiem okręgowej komisji wyborczej jest zweryfikowanie ok. 10% losowo wybranych protokołów głosowania z obwodów przekazanych systemem elektronicznym z treścią protokołów (papierowych) sporządzonych i przekazanych komisji okręgowej przez obwodowe komisje wyborcze z tych obwodów.

- Od kilku lat w wyborach powszechnych stosuje się praktykę podawania w dniu głosowania informacji o liczbie wyborców, którym wydano karty do głosowania – czyli, mówiąc potocznie, danych o „frekwencji wyborczej”. Zasady i tryb przekazywania tych danych określają wytyczne Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 23 kwietnia 2010 r. Przewiduje się z uwagi na rozpoczęcie głosowania o godz. 6⁰⁰ – trzykrotne przekazanie tych danych, według stanu na godzinę 8⁰⁰: co pozwoli na ocenę udziału wyborców w początkowych godzinach otwarcia lokali; następnie na godz. 13⁰⁰ i 17⁰⁰.

Powyższe dane o „frekwencji wyborczej” budzą znaczne zainteresowanie i są oczekiwane przez dziennikarzy, polityków i

obywateli. Przedsięwzięcie to wymaga dobrej organizacji i dyscypliny tak w aspekcie technologicznym jak i osobowym. Państwowa Komisja Wyborcza apeluje do przewodniczących okręgowych komisji wyborczych o należyte wdrożenie postanowień wytycznych w tej materii.

- Pragnę także przypomnieć o obowiązku okręgowych komisji wyborczych niezwłocznego sporządzania i dostarczenia Państwowej Komisji Wyborczej – protokołów zbiorczych wyników głosowania w okręgach wyborczych stanowiących podstawę do ustalenia wyniku wyborów Prezydenta RP. Szczegółowe zadania w tym zakresie są określone w wytycznych PKW dla okręgowych komisji wyborczych z dnia 26 kwietnia 2010 r. dotyczących przygotowania i przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP.

Szanowni Państwo Komisarze i Dyrektorzy!

- Mam świadomość uporczywości ponawiania poleceń, zaleceń i prób dotyczących powierzonych Wam czynności i zadań. Z racji jednak rangi wyborów i profesjonalności aparatu wyborczego musimy mieć wszelkie możliwe gwarancje, że będą one przeprowadzone sprawnie, bez jakichkolwiek nieprawidłowości formalnoprawnych i zakłóceń organizacyjnych.

Powtórzę zatem: konieczne są od zaraz aż do ustalenia wyniku wyboru Prezydenta RP intensywne i odpowiedzialne działania organów i służb wyborczych na wszystkich płaszczyznach procesu wyborczego oraz pełna dyscyplina i samodyscyplina w tych pracach.

Wykluczyć - niestety - trzeba w tym czasie korzystanie z urlopów, wyjazdów i różnego rodzaju dni wolnych. Niezbędne jest też, jako zasada, wykonywanie funkcji i osobiste uczestniczenie komisarzy wyborczych w czynnościach i pracach wyborczych.

- Na koniec chcę przypomnieć, że w bieżącym 2010 roku upływa kadencja organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego: rad gmin, rad powiatów, sejmików województw oraz wójtów burmistrzów i prezydentów miast. Wybory do tych organów przypadają w okresie wyborczym między 14 listopada 2010 r. a 9 stycznia 2011 r. Wstępne prace przygotowawcze są systematycznie prowadzone, np. w zakresie porządkowania podziału na okręgi wyborcze i obwody głosowania, doskonalenia systemu obsługi informatycznej. Proszę o ich kontynuowanie oraz zwiększenie intensywności tych działań po zakończeniu wyborów Prezydenta RP i do Senatu.

* Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła w dniu 17 maja 2010 r. listę kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r. uchwała w sprawie listy kandydatów jest ogłoszona w Monitorze Polskim Nr 39 poz. 539. Obwieszczenie o kandydatach zostało podane do publicznej wiadomości przez rozplakatowanie oraz jest zamieszczone na stronie internetowej Komisji www.pkw.gov.pl.

OBWIESZCZENIE

PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ

z dnia 17 maja 2010 r.

o kandydatach na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r.

Na podstawie art. 43 ust. 3 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) Państwowa Komisja Wyborcza podaje do wiadomości wyborców dane kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w wyborach zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r., w tym treść złożonego przez kandydata oświadczenia, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944-1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z

2007 r. Nr 63, poz. 425, z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej „powołaną ustawą”, w zakresie określonym w art. 13 tej ustawy:

1) **JUREK Marek**, lat 49, wykształcenie wyższe historyczne, wykonujący zawód historyka, miejsce pracy: Fundacja Św. Benedykta, zamieszkały w Wólce Kozodawskiej gmina Piaseczno, członek Prawicy Rzeczypospolitej;

2) **KACZYŃSKI Jarosław Aleksander**, lat 61, wykształcenie wyższe prawnicze, poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, zamieszkały w Warszawie;

3) **KOMOROWSKI Bronisław Maria**, lat 58, wykształcenie wyższe historyczne, poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, zamieszkały w Warszawie, członek Platformy Obywatelskiej Rzeczypospolitej Polskiej;

4) **KORWIN-MIKKE Janusz Ryszard**, lat 67, wykształcenie wyższe filozoficzne, wykonujący zawód publicysty i wydawcy, miejsce pracy: Oficyna Konserwatystów i Liberalów, zamieszkały w Józefowie, powiat otwocki, członek partii politycznej Wolność i Praworządność;

5) **LEPPER Andrzej Zbigniew**, lat 56, wykształcenie średnie, wykonujący zawód rolnika, miejsce pracy: własne gospodarstwo rolne, zamieszkały w Zielnowie gmina Darłowo;

6) **MORAWIECKI Kornel Andrzej**, lat 69, wykształcenie wyższe w zakresie nauk fizycznych, emerytowany nauczyciel akademicki, zamieszkały we Wrocławiu;

7) **NAPIERALSKI Grzegorz Bernard**, lat 36, wykształcenie wyższe politologiczne, poseł na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, zamieszkały w Szczecinie, członek Sojuszu Lewicy Demokratycznej;

8) **OLECHOWSKI Andrzej Marian**, lat 62, wykształcenie wyższe ekonomiczne, wykonujący zawód ekonomisty, miejsce pracy: samodzielna działalność gospodarcza, zamieszkały w Warszawie, który złożył następujące oświadczenie: byłem współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa w rozumieniu przepisów powołanej ustawy;

9) **PAWLAK Waldemar**, lat 50, wykształcenie wyższe techniczne, zajmujący kierownicze stanowisko państwowe, pełniący funkcję Wiceprezesa Rady Ministrów, Ministra Gospodarki, zamieszkały w Kamionce gmina Pacyna, członek Polskiego Stronnictwa Ludowego;

10) **ZIĘTEK Bogusław Zbigniew**, lat 45, wykształcenie średnie, wykonujący zawód polityka, miejsce pracy: Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80”, zamieszkały w Markowiznie gmina Ogrodzieniec, członek Polskiej Partii Pracy - Sierpień 80.

* Okręgowe Komisje Wyborcze w okręgach wyborczych nr 30 – Katowice, nr 21 – Krosno i nr 15 – Płock z w ustawowym terminie do 11 maja 2010 r. przyjmowały zgłoszenia kandydatów na senatorów i po zbadaniu prawidłowości dokonanych zgłoszeń zarejestrowały ogółem 7 kandydatów, zgłoszonych przez Komitety Wyborcze: Platforma Obywatelska, Polska Partia Pracy – Sierpień 80, Polska Plus, Polskie Stronnictwo Ludowe, Prawo i Sprawiedliwość. Okręgowa Komisja Wyborcza w Katowicach odmówiła rejestracji 2 kandydatów zgłoszonych przez Komitety Wyborcze Unia Polityki Realnej oraz Zieloni, ponieważ każde ze zgłoszeń nie zostało poparte wymaganymi ustawowo podpisami co najmniej 3000 wyborców z danego okręgu wyborczego.

Wykaz komitetów wyborczych, które zarejestrowały kandydatów w wyborach uzupełniających do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r.

L.P.	Nazwa komitetu	Imię i nazwisko kandydata	Nr okręgu	Pełnomocnik Wyborczy
1	Komitet Wyborczy Platforma Obywatelska RP	Leszek Marian Piechota	Okręg nr 30 z siedzibą Okręgowej Komisji w Katowicach	Grzegorz Wójtowicz

2	Komitet Wyborczy Polska Partia Pracy - Sierpień 80	Zbigniew Arkadiusz Zdónek	Okręg nr 30 z siedzibą Okręgowej Komisji w Katowicach	Janusz Stefan Anioł
3	Komitet Wyborczy Polska Plus	Tomasz Franciszek Kałużyński	Okręg nr 15 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Płocku	Roman Jarosław Kurek
4	Komitet Wyborczy Polskie Stronnictwo Ludowe	Michał Ludwik Boszko	Okręg nr 15 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Płocku	Mariusz Władysław Miętus
		Adam Stach	Okręg nr 30 z siedzibą Okręgowej Komisji w Katowicach	
5	Komitet Wyborczy Prawo i Sprawiedliwość	Marek Eryk Martynowski	Okręg nr 15 z siedzibą Okręgowej Komisji Wyborczej w Płocku	Paweł Dziewit
		Alicja Maria Zając	Okręg nr 21 z siedzibą Okręgowej Komisji w Krośnie	

Obwieszczenia o zarejestrowanych kandydatach zostały w ustawowym terminie rozplakatowane na obszarach właściwych okręgów wyborczych nr 15, 21 i 30.

* Państwowa Komisja Wyborcza udzieliła informacji, wyjaśnień i opinii na zgłoszone pytania i wątpliwości.

- **W sprawie zbierania podpisów** osób popierających zgłoszenie kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wskazała, że ograniczenia w tym zakresie określa art. 40g ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) zgodnie z którym zabronione jest zbieranie podpisów na terenie jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz oddziałów obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek podległych ministrowi

właściwemu do spraw wewnętrznych. Ponadto zabronione jest udzielanie wynagrodzenia pieniężnego w zamian za złożenie podpisu pod zgłoszeniem kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej.

Jednakże zbieranie podpisów należy uznać za element kampanii wyborczej, dlatego też, zgodnie z art. 78 ust. pkt 1 powołanej ustawy, jest ono zabronione również na terenie urzędów administracji rządowej i administracji samorządu terytorialnego oraz sądów.

Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie wyjaśniła, że utrata przytomności lub inne zdarzenie powodujące konieczność udzielenia pomocy medycznej członkowi obwodowej komisji wyborczej lub mężowi zaufania w trakcie głosowania, nie stanowią podstawy do przerwania, przedłużenia albo odroczenia głosowania, chyba, że ze względów medycznych lub organizacyjnych nie ma możliwości udzielenia pomocy lekarskiej poza lokalem komisji. W takiej sytuacji możliwe jest podjęcie uchwały o przerwaniu głosowania.

- **W związku z informacjami** o przewidywanych w czasie wyborów dużych imprezach kulturalnych, sportowych etc., które mogą powodować zwiększone zainteresowanie głosowaniem na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, zwróciła się do przewodniczących okręgowych komisji wyborczych o podjęcie w tym zakresie stosownych działań ułatwiających głosowanie, a w szczególności:

- 1) zwrócenie się do organizatora imprezy o rozpropagowanie wśród uczestników, w tym również na stronie internetowej imprezy lub organizatora imprezy, informacji o możliwości głosowania na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania i o sposobie jego uzyskania,
- 2) zapewnienie w okolicy miejsca imprezy oraz w okolicy dworców kolejowych i autobusowych informacji o najbliższych siedzibach obwodowych komisji wyborczych oraz o godzinach głosowania,

- 3) ustalenie z komisjami obwodowymi szybkiego sposobu komunikacji w sprawie uruchomienia rezerwy kart do głosowania,
 - 4) ustalenie z organami wykonawczymi zainteresowanych gmin szczegółów organizacyjnych, zapewniających prawidłowe przeprowadzenie głosowania:
 - a) przygotowanie większej liczby miejsc za osłoną w lokalach, w których potencjalnie mogą głosować uczestnicy imprezy,
 - b) dostarczenie komisjom obwodowym większej liczby dodatkowych formularzy spisu wyborców, na których będą one mogły dopisywać wyborców głosujących na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania,
 - c) niezwłoczne dostarczenie kart z rezerwy do obwodowych komisji wyborczych,
 - d) w razie potrzeby zapewnienie dodatkowych urn na karty do głosowania.
- **W sprawie głosowania** na podstawie zaświadczeń do głosowania i wydawania zaświadczeń wyjaśniła, że na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wyborca może głosować w dowolnie wybranym obwodzie głosowania.

Zaświadczenia wydawane są w trakcie godzin pracy danego urzędu gminy. Niedopuszczalne jest wprowadzanie jakichkolwiek ograniczeń w tym zakresie, tj. wyznaczenie krótszych godzin wydawania zaświadczeń. Zaświadczenia mogą być odbierane do dnia 18 czerwca 2010 r. do upływu godzin pracy urzędu, a w przypadku konieczności przeprowadzenia ponownego głosowania — do dnia 2 lipca 2010 r. do upływu godzin pracy urzędu.

Jednocześnie Państwowa Komisja Wyborcza przypomniała, że zgodnie z § 15 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 sierpnia 2000 r. w sprawie spisu wyborców oraz wydawania zaświadczeń o prawie do głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 72, poz. 849, z późn. zm.) zaświadczenia o prawie do głosowania wyborca może odebrać osobiście lub przez upoważnioną pisemnie osobę. Z przepisów powołanego

rozporządzenia wynika, że upoważnienie jest jedynym dokumentem, który musi sporządzić wyborca. Również wniosek o wydanie zaświadczenia w imieniu wyborcy może złożyć osoba przez niego upoważniona.

Wyjaśniła ponadto, że uznawane przez urzędy gmin powinny być nie tylko oryginalne upoważnienia do odebrania zaświadczenia, lecz również przesłane faksem.

- **W sprawie posiadania przez wyborcę** przebywającego za granicą ważnego polskiego paszportu wyjaśniła, iż wymóg posiadania ważnego polskiego paszportu, uprawniającego do wpisania się do spisu wyborców sporządzanego przez konsula, wynika wprost z przepisów ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467). Zgodnie bowiem z art. 36 ust. 1 powołanej ustawy wyborcy przebywający za granicą i posiadający ważne polskie paszporty wpisywani są do spisu wyborców sporządzanego przez właściwego terytorialnie konsula. Państwowa Komisja Wyborcza nie jest zatem uprawniona do umożliwienia wpisywania się do spisu wyborców osobom posiadającym nieważne paszporty, gdyż byłoby to działanie wbrew zapisowi ustawy. Państwowa Komisja Wyborcza wyraża natomiast opinię, że we wszystkich państwach, które dopuszczają – nawet na podstawie jednostronnej decyzji – przekroczenie przez obywateli polskich granicy na podstawie dowodu osobistego, dowód ten może zastąpić paszport jako dokument uprawniający do udziału w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych za granicą. Dowód osobisty jest w tym przypadku dokumentem pozwalającym na swobodne przekraczanie granicy oraz uprawniającym do legalnego przebywania na terenie tych państw. Zatem na podstawie dowodu osobistego można głosować wyłącznie na obszarze państw Unii Europejskiej, pozostałych państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego (Norwegia, Islandia, Lichtenstein), Konfederacji Szwajcarskiej oraz Republiki Chorwacji. Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie informuje, że w przypadku wyborców przebywających za granicą, poza wymienionymi państwami,

paszport nie jest wyłącznie dokumentem potwierdzającym tożsamość wyborcy, ale dokumentem uprawniającym do udziału w głosowaniu w obwodach głosowania utworzonych za granicą.

- **W związku z pytaniami pełnomocników** wyborczych dotyczącymi powoływania obwodowych komisji wyborczych w okręgach, w których w dniu 20 czerwca 2010 r. zostaną przeprowadzone wybory uzupełniające do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, Państwowa Komisja Wyborcza zajęła stanowisko – że zgodnie z art. 234 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2007 r. Nr 190, poz. 1360, z późn. zm.), w razie zbiegu terminu wyborów uzupełniających do Senatu z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej, wybory Prezydenta przeprowadzają komisje wyborcze powołane dla wyborów do Senatu.

Oznacza to, że w okręgach wyborczych, w których w tym samym terminie odbywać się będą wybory uzupełniające do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej i wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, tj. w okręgach wyborczych nr 15, 21 i 30, wybory przeprowadzone zostaną przez komisje wyborcze powołane dla wyborów uzupełniających do Senatu, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r.

W związku z tym, stosownie do art. 48 ust. 2 pkt 1 Ordynacji wyborczej, zgłaszanie w tych okręgach kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych przysługuje jedynie pełnomocnikom komitetów wyborczych, które uzyskały potwierdzenie przyjęcia zawiadomienia o zamiarze zgłoszenia kandydata na senatora oraz o utworzeniu komitetu wyborczego.

Przepisy powołanej ustawy, jak również rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 8 sierpnia 2001 r. w sprawie powoływania obwodowych komisji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu (Dz. U. Nr 84, poz. 921, z późn. zm.) nie upoważniają Państwowej Komisji Wyborczej do zobowiązania wójtów, burmistrzów i

prezydentów miast do powołania w skład obwodowych komisji wyborczych, do których zgłoszono niewystarczającą liczbę kandydatów, osób zgłoszonych przez pełnomocników komitetów wyborczych kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Jednakże Państwowa Komisja Wyborcza nie widzi przeszkód aby pełnomocnicy komitetów wyborczych kandydatów na Prezydenta RP mogli zgłaszać, w formie listy, kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych, i w przypadku, o którym mowa w art. 48 ust. 6 powołanej ustawy, osoby przez nich zgłoszone mogłyby być powołane w skład komisji (o ile ujęte są one w rejestrze wyborców danej gminy). Wydaje się także, że w przypadku, gdy wakujących miejsc jest mniej niż kandydatów zgłoszonych przez tych pełnomocników, powinno zostać przeprowadzone losowanie wśród kandydatur zgłoszonych przez pełnomocników komitetów wyborczych zarejestrowanych kandydatów na Prezydenta.

Państwowa Komisja Wyborcza jednocześnie wyjaśniła, że niezastosowanie się przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast do powyższej opinii nie może stanowić podstawy do kwestionowania prawidłowości powołania komisji.

- **W sprawie symboli religijnych** w lokalach obwodowych komisji wyborczych podczas głosowania Komisja wskazała, co następuje. Przepisy ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) nie określają szczegółowych warunków wyposażenia i wystroju lokali wyborczych. Niektóre elementy tego wyposażenia wynikają m.in. z art. 51 ust. 2 ustawy – miejsca zapewniające tajność głosowania, z art. 56 ust. 1 – urna, z art. 60a ust. 1 – urzędowe obwieszczenia wyborcze, z art. 60a ust. 2 – informacja Państwowej Komisji Wyborczej o sposobie głosowania w wyborach. Omówienie warunków, które musi spełnić lokal wyborczy zawierają także pkt 6-8 wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r. – ustalonych uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 kwietnia 2010 r. w sprawie wytycznych dla obwodowych komisji wyborczych, dotyczących zadań i trybu pracy w przygotowaniu i przeprowadzeniu głosowania w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zarządzonych na dzień 20 czerwca 2010 r. (M. P. Nr 33, poz. 476). Powołane przepisy nie odnoszą się natomiast do symboli religijnych w lokalach wyborczych.

Przepisy te oraz innych Ordynacji wyborczych nie dają podstaw prawnych do usuwania z lokali wyborczych, znajdujących się zwykle w szkołach lub innych obiektach użyteczności publicznej, doraźnie wykorzystywanych jako lokale wyborcze, symboli religijnych wcześniej umieszczonych w tych lokalach. Symbole te nie stanowią zakazanych elementów agitacji wyborczej, o których mowa w art.77 ust. 2 ustawy.

Państwowa Komisja Wyborcza nie może więc uznać za zasadne żądania usuwania z lokali wyborczych znajdujących się w nich symboli religijnych.

- **W sprawie prowadzenia i finansowania** kampanii wyborczej wyjaśniła: „Przepisy ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) nie nakładają na kandydatów na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w okresie kampanii wyborczej obowiązku zaniechania lub ograniczenia działalności wynikającej z pełnienia funkcji publicznych i innej niezwiązanej z kandydowaniem w wyborach. Prowadzenie, w różnych formach, działalności przez te osoby w okresie kampanii wyborczej powinno się odbywać z uwzględnieniem przepisów powołanej ustawy, regulujących zasady i tryb prowadzenia kampanii wyborczej oraz sposób jej finansowania. W związku z tym, działania tych osób, wynikające ze sprawowanej funkcji publicznej nie mogą zawierać elementów agitacji wyborczej.

Należy podkreślić, że działania osób pełniących funkcje publiczne, związane z pełnieniem tych funkcji, a noszące znamiona agitacji

wyborczej, rażąco naruszałyby zasady finansowania kampanii wyborczej, łamiąc zakazy finansowania jej ze źródeł innych, niż określone w powołanej ustawie.

Działania, mające charakter promocji osoby kandydata, po jego zarejestrowaniu przez Państwową Komisję Wyborczą, powinny odbywać się za wiedzą komitetu wyborczego, z wszelkimi rygorami wynikającymi z przepisów ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczącymi dozwolonych źródeł finansowania kampanii wyborczej i obowiązku ich ewidencjonowania w rachunkowości oraz rozliczenia w sprawozdaniu wyborczym komitetu wyborczego.

Wszelkie działania podejmowane po zarządzeniu wyborów, zmierzające do promocji osób kandydatów lub mające na celu agitację na ich rzecz uznane być powinny za element kampanii wyborczej i mogą być podejmowane wyłącznie za zgodą właściwego komitetu wyborczego oraz finansowane wyłącznie z jego środków”.

- **Zgodnie z art. 40a ust. 1** oraz art. 84a ust. 1 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2000 r. Nr 47, poz. 544, z późn. zm.) komitet wyborczy kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej prowadzi na zasadzie wyłączności kampanię wyborczą na jego rzecz i pokrywa wydatki z tym związane ze źródeł własnych. Oznacza to, że wszelkie czynności związane z pozyskiwaniem środków finansowych, dokonywaniem wydatków na kampanię wyborczą, w tym na organizowanie spotkań przedwyborczych i promocję poszczególnych kandydatów w formie plakatów, ulotek itd., mogą być prowadzone tylko przez komitety wyborcze. Nie jest dopuszczalne współorganizowanie przez komitet wyborczy, w ramach kampanii wyborczej, imprez masowych wspólnie z organizacjami pozarządowymi. Nie jest dopuszczalne przekazywanie w trakcie imprez masowych organizowanych przez komitety wyborcze datków finansowych i rzeczowych ofiarom powodzi, przekazanych przez osoby

fizyczne i prawne przed taką imprezą, także gdy datki takie byłyby przekazywane przez przedstawicieli ofiarodawców.

- **W sprawie głosowania** przez pełnomocnika Państwowa Komisja Wyborcza przypominała, iż stosownie do art. 49c ust. 2 ustawy z dnia 27 września 1990 r. o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2010 r. Nr 72, poz. 467) w dniu 10 czerwca 2010 r. upływa termin na składanie wniosków w celu sporządzenia aktu pełnomocnictwa przez osoby, które chcą udzielić pełnomocnictwa do głosowania. Pełnomocnictwa do głosowania udziela się przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub przed innym pracownikiem urzędu gminy upoważnionym przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania. Wniosek w tej sprawie składa się do wójta (burmistrza, prezydenta miasta) gminy, w której wyborca jest wpisany do rejestru wyborców. Prawo do ustanowienia pełnomocnika do głosowania mają wyborcy posiadający orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie organu rentowego bez względu na datę jego wydania, równoznaczne na mocy przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2008 r. Nr 14, poz. 92, z późn. zm.) oraz wyborcy, którzy najpóźniej w dniu głosowania ukończą 75 lat. Komisja wyjaśnia a także, że pełnomocnik nie może głosować na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego wyborcy, który udzielił mu pełnomocnictwa. Należy zauważyć, że osoba, której wydano zaświadczenie o prawie do głosowania jest skreślana ze spisu wyborców. Nie jest również wykazywana na przekazywanej obwodowej komisji wyborczej liście osób, które udzieliły pełnomocnictwa do głosowania. Zatem obwodowa komisja wyborcza, niezależnie czy właściwa dla miejsca zamieszkania wyborcy, czy inna, nie będzie miała możliwości sprawdzenia, czy pełnomocnictwo nie wygasło lub nie zostało przez wyborcę cofnięte.

* **W związku z klęską powodzi** Państwowa Komisja Wyborcza działając w trybie art. 10 ust. 3 ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, zwróciła się do Przewodniczących Okręgowych Komisji Wyborczych na obszarach objętych powodzią w Krośnie, Rzeszowie, Tarnobrzegu, Lublinie, Krakowie, Nowym Sączu, Tarnowie, Bielsku Białej, Katowicach, Kielcach, Płocku, Warszawie o niezwłoczne zwołanie, nie później jednak niż do 9 czerwca br., posiedzenia Okręgowej Komisji Wyborczej, na którym omówione zostałyby sprawy przygotowania do wyborów Prezydenta RP (i odpowiednio - do wyborów uzupełniających do Senatu RP w okręgu wyborczym nr 15, 21, i 30). Państwowa Komisja Wyborcza zwróciła też uwagę, iż ze względu na tematykę pożądanym byłby udział w obradach przedstawicieli władz samorządowych gmin bądź powiatów, a także przedstawicieli wojewodów. Z analizy przekazanych Państwowej Komisji Wyborczej informacji wynika, co następuje:

1. Okręgowa Komisja Wyborcza w Krośnie powołana w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu

Na terenach objętych klęską powodzi przeprowadzono dotychczas wszystkie czynności wyborcze związane z realizacją kalendarza wyborczego. W mieście Jasło, w gminach: Jasło, Skołyszyn i Kołaczyce doszło do zalania siedzib sześciu obwodowych komisji wyborczych, ale wyrządzone szkody nie spowodowały konieczności zmiany ich siedzib. Lokale wyborcze zostaną wyremontowane, a w jednym przypadku siedziba komisji zostanie przeniesiona na wyższe piętro budynku. Na chwilę obecną nie istnieją żadne okoliczności uniemożliwiające pracę obwodowych komisji wyborczych, ograniczenia w dotarciu do lokali wyborczych oraz w zakresie przekazywania wyników głosowania z obwodów głosowania. Nie istnieje zatem zagrożenie dla przeprowadzenia wyborów w jakimkolwiek obwodzie głosowania na terenie działania Komisji.

2. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 28 w Rzeszowie

Na terenie działania Komisji nie ma zagrożeń w realizacji zadań wyborczych. Wszystkie zadania związane z przeprowadzeniem wyborów są realizowane zgodnie z kalendarzem wyborczym. Skutkami powodzi bezpośrednio dotkniętych zostało 8 obiektów, w których mieszczą się siedziby obwodowych komisji wyborczych. W dwóch przypadkach nastąpiła zmiana siedzib tych lokali, a pozostałych sześć lokali będzie, według zapewnień wójtów, przygotowanych na dzień wyborów. Sygnalizowano również o zniszczeniach dróg gminnych, w szczególności w gminie Brzostek i Czarna k. Łańcuta z jednoczesnym zapewnieniem, że nie będzie problemów związanych z dojazdem do lokali wyborczych. W razie potrzeby zapewnione zostaną objazdy.

3. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 29 z siedzibą w Tarnobrzegu

Alarm przeciwpowodziowy obowiązuje nadal na terenie całego powiatu mieleckiego i miasta Mielca, w powiecie tarnobrzesckim w gminach: Baranów Sandomierski i Gorzyce oraz w mieście Tarnobrzegu, powiecie niżańskim i powiecie stalowowolskim. Na terenach objętych powodzią znajduje się 14 siedzib obwodowych komisji wyborczych, w tym 5 (4. w gminie Gorzyce i 1. w gminie Baranów Sandomierski) z wstępną decyzją o zmianie siedziby. Na terenach gmin: Baranów Sandomierski, Borowa, Czermin, Gawłuszowice, Gorzyce, gm. Mielec, Tarnobrzeg, Wadowice Górne uszkodzone są drogi gminne, powiatowe i jedna krajowa. W przypadku nieustąpienia utrudnień zapewniony zostanie transport do lokali wyborczych. W kilku przypadku rozważona zostanie możliwość przewożenia wyborców za pomocą sprzętu pływającego. Kilka miejscowościach (m. in. w gminie Mielec, Gorzyce i częściowo 2. osiedla miasta Tarnobrzeg) odłączonych jest od zasilania energetycznego. W przypadku braku zasilania w lokalach wyborczych przewiduje się zapewnienie agregatów prądotwórczych oraz zaleca się zastosowanie komputerów o stałym zasilaniu (notebooki). Mimo tego przygotowania

wyborów przebiegają zgodnie z harmonogramem, a zadania wynikające z kalendarza wyborczego dla organów samorządu terytorialnego są realizowane. Komisja podjęła także stosowne kroki w celu prawidłowego dostarczenia i zabezpieczenia kart do głosowania.

4. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 8 z siedzibą w Lublinie

Na obszarze działania Komisji dotkniętych powodzią jest 5 gmin, tj.: Anopol, Janowiec, Kazimierz Dolny, Łaziska i Wilków. Lokale wyborcze zostały zalane jedynie na terenie Gminy Wilków. Najtrudniejsza sytuacja występuje na terenie gminy Wilków, gdzie zapewniono trzy lokale wyborcze na osiem koniecznych. W chwili obecnej nie jest możliwe określenie siedzib wszystkich obwodowych komisji wyborczych oraz ocena stanu przygotowania lokali wyborczych. Możliwe będzie to do 14 czerwca br. Jeżeli sytuacja nie ulegnie poprawie, w gminie Wilków siedziby obwodowych komisji wyborczych będą zlokalizowane w trzech budynkach oraz w tymczasowych siedzibach np.: namiotach wojskowych. Zapewniony będzie transport dla wyborców oraz zabezpieczenie ewentualnych tymczasowych lokali wyborczych. Poza tym, przygotowania do wyborów we wszystkich gminach, w tym w gminie Wilków, przebiegają zgodnie z terminami wynikającymi z kalendarza wyborczego. W razie potrzeby podejmowane będą niezbędne działania w celu prawidłowego zorganizowania wyborów i udzielenia wszelkiej pomocy wyborcom w celu wzięcia udziału w głosowaniu. Powołano obwodowe komisje wyborcze i odbyły pierwsze ich posiedzenia (10 czerwca br.).

5. Okręgowe Komisje Wyborcze nr 19 i 20 z siedzibą w Krakowie.

Na obszarze działania Komisji nie ma przeszkód w przeprowadzeniu wyborów Prezydenta RP. Przygotowania przebiegają zgodnie z harmonogramem. Gminy zadeklarowały przygotowanie administracyjno-techniczne, w tym transport, w przypadku ewentualnych podtopień. Uczestniczący na posiedzeniu Wojewoda zadeklarował wszelką niezbędną pomoc.

6. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 21 z siedzibą w Nowym Sączu

Największe szkody powodziowe i osuwiskowe występują w powiatach: nowosądeckim – miasto i gmina Uzdrowskowa Muszyna, gmina Grybów; limanowskim – gmina Limanowa – miejscowość Kłodne oraz gorlickim – gminy: Biecz, Lipniki i Uście Gorlickie. Nie odnotowano zakłóceń w przygotowaniu wyborów Prezydenta RP na terenie miasta Nowego Sącza oraz powiatów: nowotarskiego, tatrzańskiego i suskiego. Najtrudniejsza sytuacja występuje w gminie Grybów i gminie i mieście Uzdrowskim Muszyna, gdzie w związku z zalaniem budynków istnieje konieczność remontu siedzib obwodowych komisji wyborczych nr 2 i 3. Warunki lokalowe i środowiskowe wykluczają możliwość przeniesienia tych lokali wyborczych. Poza tym, dostępność lokali wyborczych zasadniczo nie budzi zastrzeżeń. W gminie Łącko, z uwagi na zniszczenie drogi Łazy Biegonickie – Jazowsko uruchomiony zostanie objazd i zapewniony transport do lokali wyborczych. Transport zapewniony zostanie także dla części wyborców ewakuowanych z miejscowości Kłodne w gminie Limanowa. Poza tym, aktualnie nie ma niebezpieczeństwa braku łączności drogowej ani problemów z łącznością telefoniczną i zasilaniem energetycznym. Na skutek intensywnych opadów deszczu i burzy żaden z lokali wyborczych nie został uszkodzony w sposób uniemożliwiający przeprowadzenie głosowania. Wystąpiły niewielkie uszkodzenia dwóch lokali, ale zostaną naprawione i będą gotowe na przeprowadzenie głosowania.

7. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 22 z siedzibą w Tarnowie

W związku z sytuacją powodziową stwierdzono dwa przypadki konieczności przeniesienia siedzib obwodowych komisji wyborczych. W gminie Wietrzychowice w miejscowości Wola Rogowska – w związku z całkowitym zalaniem wodą lokal wyborczy zostanie przeniesiony na dzień głosowania do sąsiedniej miejscowości Demblin znajdującej się w tej samej gminie oraz w gminie Rzepiennik Strzyżewski siedziba lokalu wyborczego będzie przeniesiona w inne miejsce w tej miejscowości. Informacja o nowych

siedzibach lokali została podana do wiadomości publicznej. Ponadto organy samorządu terytorialnego gotowe są do zabezpieczenia transportu do przeniesionych lokali wyborczych w razie takiej potrzeby oraz zapewniają wydawanie zaświadczeń o prawie do głosowania dla ewakuowanych mieszkańców. W gminach, gdzie lokale wyborcze zostały częściowo zniszczone trwają intensywne prace remontowe w celu przygotowania lokali na głosowanie. Urzędy gmin zapewniają wszystkie wymagane prawem warunki administracyjno-techniczne. W czterech gminach występują problemy z zapewnieniem łączności telekomunikacyjnej, w tym internetowej, ale prowadzone są prace remontowe linii telekomunikacyjnych i wszystko wskazuje na to, że zostaną zakończone przed wyborami. W razie konieczności zabezpieczona zostanie łączność bezprzewodowa. Poza tym, nie zachodzi niebezpieczeństwo powstania warunków uniemożliwiających prawidłowe przeprowadzenie wyborów.

8. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 36 z siedzibą w Bielsku-Białej

Ogólna sytuacja na obszarze okręgu wyborczego, w zakresie organizacji i przygotowań do wyborów gwarantuje prawidłowe przeprowadzenie głosowania. Nie ma żadnych zagrożeń w gminach, w których wystąpiła powódź. Odnotowano uszkodzenia łączności telefonicznych w gminie Porąbka i Żywiec, jednakże w obu przypadkach szkody zostały usunięte. We wszystkich gminach czynności wyborcze przebiegają zgodnie z kalendarzem wyborczym. Organy samorządowe posiadają pełną zdolność do realizacji zadań wyborczych. Dotychczasowe przygotowania przebiegają sprawnie i nie ma potrzeby zapewniania zastępczych lokali wyborczych. Nie ma zatem żadnych zagrożeń prawidłowego przeprowadzenia wyborów.

9. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 35 z siedzibą w Katowicach

Najtrudniejsza sytuacja panuje w gminie Kuźnia Raciborska. W sołectwie Turze podtopiony został i częściowo zniszczony jeden lokal wyborczy. Po przeprowadzeniu niezbędnych prac w lokalu tym przeprowadzone zostanie głosowanie. Natomiast w mieście Orzesze jeden lokal wyborczy

został podtopiony w wyniku ulewnych deszczy. Jednak nie ma potrzeby zmiany siedziby tego lokalu i po wykonaniu niezbędnych prac remontowych gotowy będzie do przeprowadzenia głosowania. Ponadto w gminie Nędza, rzeka Odra zalała tereny rolne. Żaden z lokali wyborczych nie został jednak bezpośrednio dotknięty skutkami powodzi. W gminach dotkniętych powodzią incydentalnie zgłaszano zagubienie dowodów osobistych. Pozostałe gminy znajdujące się na obszarze właściwości Komisji nie powiadomiły o konieczności zmian siedzib obwodowych komisji wyborczych. Brak jest zgłoszeń dotyczących problemów z prawidłowym i terminowym wykonaniem czynności wyborczych.

10. Okręgowa Komisja Wyborcza w Katowicach powołana w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu

Najtrudniejsza sytuacja panuje w powiecie bieruńsko-lędzińskim. W mieście Bieruń, w wyniku powodzi zalane zostały cztery siedziby obwodowych komisji wyborczych. W lokalach tych przeprowadzone zostaną remonty i lokale te będą przygotowane na dzień głosowania. Część zalanych lokali wyborczych, znajdujących się w budynkach na najniższych kondygnacjach może, w razie takiej konieczności zostać przeniesionych na wyższe piętra lub do innych pomieszczeń. Z uwagi na to mogą ewentualnie powstać utrudnienia dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W miastach: Katowice oraz Tychy trzy siedziby obwodowych komisji wyborczych zostały podtopione w wyniku gwałtownych opadów deszczu. Szkody wyrządzone w tych lokalach nie powodują jednak konieczności przeniesienia siedzib obwodowych komisji wyborczych. Po osuszeniu lokale będą gotowe do przeprowadzenia wyborów Prezydenta RP. Poza tym, nie ma przeszkód w przeprowadzeniu wyborów, a wszystkie zadania realizowane są zgodnie z kalendarzem wyborczym.

11. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 38 z siedzibą w Kielcach

Nie ma obecnie zagrożenia przeprowadzenia wyborów. Istnieje konieczność zmiany siedziby jednego lokalu wyborczego (Obwodowa Komisja

Wyborcza nr 2 w Sandomierzu). Lokal zastępczy został już wyznaczony, a informacja w tym zakresie została podana do publicznej wiadomości za pomocą mediów. W podtopionych gminach: Dwikozy i Tarłów na chwilę obecną nie ma konieczności zmian w bazie lokali wyborczych. Sytuacja jest na bieżąco monitorowana i w zależności od potrzeby podjęte będą odpowiednie działania. Poza tym, wszystkie zadania związane z przygotowaniem wyborów wykonywane są zgodnie z kalendarzem wyborczym.

12. Okręgowa Komisja Wyborcza w Płocku powołana w celu przeprowadzenia wyborów uzupełniających do Senatu

Na obszarze okręgu wyborczego sytuacja powodziowa wystąpiła w gminie Słubice i gminie Gąbin. Pomimo tego organy samorządowe w tych gminach są przygotowane do wykonania zadań związanych z przeprowadzeniem wyborów. W mieście i gminie Gąbin nie zachodzi konieczność zmiany siedzib obwodowych komisji wyborczych. Natomiast w gminie Słubice zachodzi konieczność zmiany siedziby jednego lokalu wyborczego w Świniarach. Planowane jest przeniesienie lokalu wyborczego do budynku w Juliszewie. Informacje w tym zakresie podane zostaną do wiadomości publicznej w jak najszerszym zakresie. Podejmowane są działania umożliwiające udział w wyborach osobom ewakuowanym poza obszarem miejsca zamieszkania poprzez wydawanie zaświadczeń o prawie do głosowania. Przewidziane jest zapewnienie możliwości transportu w dotarciu do lokali wyborczych. Zapewnione będą także warunki techniczno-organizacyjne przekazywania wyników głosowania z obwodów do okręgowej komisji wyborczej.

13. Okręgowa Komisja Wyborcza nr 23 z siedzibą w Warszawie

Na terenie działania Komisji nie wystąpiły problemy z lokalami obwodowych komisji wyborczych spowodowane zalaniem lub podtopieniem za wyjątkiem gminy Piaseczno, gdzie trwają prace mające na celu usunięcie skutków gwałtownych ulew. Lokale będą przygotowane na przeprowadzenie

głosowania. Poza tym, wszystkie czynności wykonywane są zgodnie z kalendarzem wyborczym.

I. Można zatem stwierdzić, iż:

- 1) przy kontynuowaniu czynności związanych z dostosowaniem lokali wyborczych do warunków głosowania i niezbędnych zmian siedzib komisji obwodowych nie zachodzi obawa o brak możliwości przeprowadzenia głosowania w dniu 20 czerwca 2010 r.;
- 2) inne czynności wyborcze, w tym powołanie komisji obwodowych i przeprowadzenie szkoleń, w tym także na terenach szczególnie dotkniętych powodzią są przeprowadzane terminowo i bez zakłóceń;
- 3) sporządzone zostały spisy wyborców;
- 4) organy samorządowe podejmują niezbędne działania informacyjno-organizacyjne dla przekazania wyborcom informacji o zmianie miejsca głosowania oraz wydają, na żądanie, zaświadczenia o prawie do głosowania wyborcom ewakuowanym.

Z uzyskanych informacji nie wynika, aby wyborcy, którzy stracili wszelkie dokumenty pozwalające na potwierdzenie tożsamości nie mieli możliwości uzyskania w trybie priorytetowym swych dowodów osobistych.

Podsumowując Państwowa Komisja Wyborcza ustaliła, iż z przekazanych przez Okręgowe Komisje Wyborcze materiałów wynika, że przy dalszym współdziałaniu wszystkich organów władzy publicznej i organów wyborczych głosowanie jest możliwe do przeprowadzenia we wszystkich gminach, na obszarze których wystąpiło zjawisko powodzi. Należy jednak wyraźnie podkreślić, że głosowanie na niektórych terenach będzie przebiegało w warunkach dalekich od zwyczajowo przyjętych. Informację powyższą Komisja przedstawiła Marszałkowi Sejmu i Prezesowi Rady Ministrów oraz przekazała pełnomocnikom Komitetów Wyborczych.

* W miesiącu maju 2010 r. odbyły się wybory uzupełniające do 4 rad gmin oraz 2 referenda gminne: w dniu 9 maja 2010 r. – w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Lubartów (woj. lubelskie). W dniu 16 maja 2010 r. – w sprawie odwołania Rady Gminy i Wójta Gminy Łabowa (woj. małopolskie). Oba referenda były nieważne ponieważ frekwencja w głosowaniu była niższa niż 3/5 biorących udział w wyborze odwoływanych organów (art. 55 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym). Były to ostatnie wybory i referenda w obecnej kadencji organów samorządu terytorialnego wybranych na lata 2006-2010. Zgodnie z art. 193 ust. 4 Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw w okresie 6 miesięcy przed zakończeniem kadencji rad (która upływa 12 listopada 2010 r.) nie przeprowadza się wyborów uzupełniających. I odpowiednio zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o referendum lokalnym – wniosek mieszkańców o odwołanie organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego może zostać złożony nie później niż na 8 miesięcy przed zakończeniem kadencji danego organu.

WSPÓLDZIAŁANIE I WYMIANA DOŚWIADCZEŃ

- Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej Kazimierz W. Czaplicki uczestniczył w dniu 14 maja 2010 r. w Kujawsko-Pomorskim Urzędzie Wojewódzkim w Bydgoszczy, w roboczej naradzie z udziałem Komisarza Wyborczego, pracowników delegatury Krajowego Biura Wyborczego oraz urzędników wyborczych gmin i miast, poświęconej realizacji zadań wyborczych. Omówiono przepisy prawne i praktykę działania m.in. w zakresie: powołania obwodowych komisji wyborczych, prowadzenia głosowania w tym głosowania przez pełnomocnika, funkcjonowanie informatyki wyborczej, finansowanie zadań wyborczych zleconych gminom.
- Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej Stefan J. Jaworski uczestniczył w dniu 18 maja 2010 r. w Międzynarodowej Konferencji Naukowej w Akademii Humanistycznej im. Aleksandra Gieysztora w Pułtusku, na temat: „Polskie wybory – 20 lat doświadczeń”. W

konferencji uczestniczyli przedstawiciele środowisk akademickich, politycznych i społecznych z Polski, Rosji i Ukrainy. Wystąpienie przewodniczącego Jaworskiego było poświęcone omówieniu ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz statusu prawnego i zadań Państwowej Komisji Wyborczej.

- Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej S. Jaworski i sekretarz Komisji K. Czaplicki wzięli udział w dniu 27 maja 2010 r. w dorocznym posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego Sędziów Sądu Najwyższego. Tematem była „Informacja o działalności Sądu Najwyższego w 2009 r.”, w tym między innymi rozpatrywanie spraw dotyczących wyborów. Odpowiednio, w dniu 20 kwietnia 2010 r. Przewodniczący i Sekretarz uczestniczyli w Zgromadzeniu Ogólnym Sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego.
- W dniu 27 maja 2010 r. Sekretarz Państwowej Komisji Wyborczej K. Czaplicki udzielił ponadto w Telewizji Polonia obszernych wyjaśnień na temat udziału w wyborach Prezydenta w 2010 r., dotyczących między innymi rejestracji wyborców, głosowania na podstawie zaświadczenia o prawie do głosowania, głosowania przez pełnomocnika, głosowania w szpitalach, zakładach karnych i aresztach, na polskich statkach i za granicą, udziału w głosowaniu żołnierzy i innych wyborców pełniących służbę poza miejscem stałego zamieszkania.